

Regioonide Komitee arvamuse teemal „Viies ühtekuuluvusaruanne”

(2011/C 166/07)

REGIOONIDE KOMITEE

- väljendab heameelt selle üle, et viiendas ühtekuuluvusaruandes kinnitatakse, et tulevane ühtekuuluvuspoliitika võib hõlmata kõiki Euroopa piirkondi, olenemata nende arengutasemest, ning toetab piirkondade võrdsele kohtlemisele põhineva uue vahekatte loomist piirkondade jaoks;
- soovib siiski, et lisaks SKPle võetaks ühtekuuluvuspoliitika elluviimisel ja hindamisel arvesse täiendavaid näitajaid, et peegeldada paremini iga piirkonna arengutaset;
- kordab oma soovi säilitada ühtekuuluvuspoliitika raamistikus struktuurifondidega integreeritud ESF ja on seisukohal, et seda tuleks rakendada piirkondlikult;
- soovib, et territoriaalse koostöö eesmärki tugevdataks, eelkõige rahaliselt, ning soovib jaotada territoriaalse koostöö programmide rahaeraldise pigem ühenduse kui riiklikul tasandil;
- toetab üldpõhimõtet siduda ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgid, aga tuleb meelde, et ühtekuuluvuspoliitika ei tohi olla ainuüksi Euroopa 2020. aasta teenistuses, kuna tal on omaenda aluslepingus sätestatud eesmärgid;
- soovib, et territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärki kajastuks territoriaalse prioriteedi lisamises ELi valikuvõimaluste kogumisse, lisaks Euroopa 2020. aasta strateegiaga seotud teemadele;
- toetab ühise strateegilise raamistiku väljatöötamist ning teeb ettepaneku kaasata „arengu ja investeringute jaoks ette nähtud partnerluslepingutesse” kõigi liikmesriikide kohalikud ja piirkondliku omavalitsused mitmetasandilise valitsemise põhimõtete alusel;
- on vastu Euroopa Komisjoni kavandatud sätetele nn välise makromajandusliku tingimuslikkuse kohta ja samuti ettepaneku vastu moodustada Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidel põhinev tulemusreserv ning nõustub vajadusega kehtestada uued tulemustega seotud rahastamise tingimused, tagades, et valitud kriteeriumid oleks üldised, võrdsed ja proportsionaalsed ning põhineksid võrdse kohtlemise põhimõttel.

Raportöör:	Michel DELEBARRE, (FR/PSE), Dunkerque' linnapea
Viitedokument:	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva viienda aruande järelused: ühtekuuluvuspoliitika tulevik” KOM(2010) 642 lõplik

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE,

Üldised märkused

1. tervitab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva viienda aruande avaldamist. See moodustab **hea aluse** 2013. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika suundumuste üle peetavale arutelule;

2. tunnustab Euroopa Komisjoni teostatud olulist analüüsi selles esimeses pärast Lissaboni lepingu jõustumist koostatud ühtekuuluvusaruandes, eriti seoses territoriaalse ühtekuuluvuse asetamisega ELi keske tähtsusega eesmärkide hulka. Komitee avaldab siiski kahetsust, et aruanne põhineb peamiselt alates 2008. aastast ELi mõjutanud **finants-, majandusliku ja sotsiaalse kriisi** eelsetel statistilistel andmetel. Seepärast nõuab komitee, et järgmine programmiperiood põhineks kriisijärgsetel statistilistel andmetel ning kutsub nõukogu ja liikmesriike üles ühendama selle eesmärgi saavutamiseks kõik poliitilised ja administratiivsed jõupingutused. Lisaks rõhutab ta vajadust kasutada piirkondade tegeliku arengu tuvastamiseks täiendavaid ja uuemaid näitajaid, kuna ainuüksi SKP kasv ei kajasta kriisi tegelikku mõju. Selles osas on Regioonide Komitee juba väljendanud oma seisukohta arvamuses „Edu mõõtmine – SKP täiendamine”, milles soovitatakse kasutada peagi välja töötatavaid kõikehõlmavaid näitajaid, näiteks üldist keskkonnaindeksit ja piirkondade-põhist ühtlustatud sotsiaalset küsitlust;

3. väljendab heameelt **ühtekuuluvuspoliitika edusammude** üle, mis on võimaldanud luua majanduskasvu ja töökohti, suurendada inimkapitali, hõlbustada piirkonna jaoks keske tähtsusega infrastruktuuride rajamist ja parandada keskkonnakaitset. Komitee rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitikat peetakse võimendava mõju teguriks ka konkurentsivõime ja innovatsiooni seisukohalt, eelkõige tänu võimele kasutada ära erasektori potentsiaali;

4. märgib, et vaatamata ühtekuuluvuspoliitika edusammudele seoses ebavõrdsuse vähendamisega **püsib** Euroopa piirkondade vahel ja piirkondades endiselt **oluline tasakaalustamatus**, erinevused infrastruktuuri arendamises, inimeste sissetulekus, avalike

teenuste kvaliteedis ja neile juurdepääsus. Seda rõhutavad eriti majandus- ja finantskriisi erinevad mõjud ning üha olulisemaks muutuvad probleemid, nagu globaliseerumine, töötus (eriti noorte töötus), demograafiline vananemine, kliimamuutused ja energiasõltuvus;

5. nõuab seepärast kindlalt, et ühtekuuluvuspoliitikale tagatakse seatud eesmärkidele vastavad **ressursid**, mis tugevdaksid meetmeid riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning võimaldaksid saavutada tõelise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse tasakaalu Euroopa piirkondade vahel;

6. tuletab meelde, et **ühtekuuluvuspoliitika ühenduse lisandväärtus** põhineb eelkõige lähenemisviisil, mis peab olema:

- **solidaarne**, toetades kogu Euroopa Liidus tasakaalustatud arengut;
- **strateegiliselt** keske tähtsusega ning määratletud piirkonna ja kohaliku elanikkonna vajadustele sobivate eesmärkide kaudu;
- **integreeritud**, toetudes sünergiale valdkondlike poliitika-meetmete vahel konkreetses piirkonnas;
- piirkonda mõjutavaid erinevaid poliitikavaldkondi **läbiv**;
- **territoriaalne** vastavalt territoriaalsele analüüsile, kus tuuakse esile iga piirkonna tugevad ja nõrgad küljed;
- **mitmeaastane** – lühikese, keskpika ja pika perspektiivi eesmärkide määratlemise kaudu;
- **partnerlusel põhinev** – kaasates ühenduse, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ning ka piirkonna sotsiaalmajanduslikud osapooled rakenduskavade väljatöötamisse ja elluviimisse;

7. tuletab meelde, et tänu sellele ainulaadsele lähenemisviisile võimaldab ühtekuuluvuspoliitika rohkem kui ükski teine Euroopa Liidu poliitikavaldkond muuta Euroopa integratsioon nähtavaks piirkondade ja kodanike tasandil, vastates asjakohaselt ja kooskõlastatult nende vajadustele;

Ühtekuuluvuspoliitika uue ülesehituse suunas

Kõigile piirkondadele suunatud ühtekuuluvuspoliitika, mis on kohandatud vastavalt nende arengutasemele

8. väljendab heameelt selle üle, et viiendas ühtekuuluvusaruandes kinnitatakse, et tulevane ühtekuuluvuspoliitika võib hõlmata **kõiki Euroopa piirkondi**, olenemata nende arengutasemest. Komitee rõhutab sellega seoses, et struktuurifondid peaksid ennekõike keskenduma Euroopa vähim arenenud piirkondadele, andes samal ajal teistele piirkondadele hädavajalikku toetust, et ergutada neid suurendama oma konkurentsivõimet, tööhõivet, sotsiaalset kaasatust ja säästvat arengut, eesmärgiga edendada ELi kui terviku harmoonilist arengut;

9. peab vajalikuks kavandada **uue vahekategooria** loomist nende piirkondade jaoks, kelle SKP jääb vahemikku 75 %–90 % ühenduse SKPst. Selle süsteemi eesmärk on piirata künnise – 75 % ühenduse SKPst (praegune abikõlblikkuse lävi ühtekuuluvuse ja konkurentsivõimeeesmärgi vahel) – mõju ning tagada nende piirkondade võrdne kohtlemine. Arvesse tuleb võtta nii nende piirkondade raskusi, mis alates 2013. aastast ei ole esimest korda enam lähenemise eesmärgi raames abikõlblikud, kui ka nende piirkondade probleeme, mis on küll praegusel programmiperioodil konkurentsivõime eesmärgi raames abikõlblikud, aga siiski endiselt struktuurilistes sotsiaal-majanduslikes raskustes seoses Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamise ja kus esinevad märkimisväärsed piirkonnasisesed erinevused. Selle kategooria loomisega ei tohi karistada piirkondi, mis saavad praegu toetust lähenemis- või konkurentsivõime eesmärgi või toetuste järkjärgulise kaotamise ja kasutuselevõtu süsteemi raames;

10. kordab oma üleskutset, et lisaks SKPle võetaks arvesse täiendavaid näitajaid, eelkõige programmide rakendamise ja hindamise eesmärgil, et peegeldada paremini iga piirkonna arengutaset ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse konkreetseid probleeme, mis seal tekivad (piirkonnasisesed erinevused, sissetulekute muutumine, töötuse määr, juurdepääs üldhuviteenustele, juurdepääs transpordiliikidele ja nende koostalitlusvõime, keskkonna kvaliteet, sotsiaalne heaolu, hariduse tase jne). Programmiperioodi (5+5) vahehindamisel peab olema võimalik neid uusi, SKP-d täiendavaid näitajaid arvesse võtta. Seetõttu palub komitee Euroopa Komisjonil töötada välja **piirkondlike sotsiaalsete ja keskkonnavalaste arengunäitajate** nimekiri, võttes aluseks Eurostati, ESPONi ja OECD töö⁽¹⁾;

Ühtse lähenemisviisi tugevdamine

11. kiidab heaks ühtekuuluvuspoliitika **ühtse lähenemisviisi** ja soovib määratleda selgelt iga fondi tegevusvaldkonnad, eesmärgiga soodustada kõikide fondide (Ühtekuuluvusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond ja Euroopa Kalandusfond)

vastastikust täiendavust ning lihtsustada nende elluviimist ühtse lähenemisviisi kaudu. Samuti tuleks selgitada, kuidas on teiste ELi fondide toetused, näiteks transpordi või keskkonna valdkonnas, seotud eelnimetatutega nii strateegilisest kui ka kohapeal toimimise aspektist. Lisaks tuleks määratleda selged suunised Euroopa tasandil ja luua koordineerimisstruktuurid riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

12. soovib saada täpsustusi seoses **Euroopa Sotsiaalfondi rakendamise tingimustega** ja leiab, et Euroopa Sotsiaalfond peaks olema ühtekuuluvuspoliitika raamistikus struktuurifondidega integreeritud, nagu see senini on olnud, ning leiab, et asjakohane oleks tihedam koostöö ESFi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi vahel. Sellega seoses ärgitab komitee kasutama ristfinantseerimist ja looma mitme rahastajaga (Euroopa Regionaalarengu Fond ja Euroopa Sotsiaalfond) rakendusavad;

13. on seisukohal, et kui ESF peab aitama kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia ja Euroopa tööhõivestrateegia eesmärkide saavutamisele, siis tuleks seda **rakendada piirkondlikult** ning asetada see täielikult ühtekuuluvuspoliitika poliitilisse raamistikku piirkondlikul tasandil kindlaks tehtud vajaduste alusel⁽²⁾. Komitee väljendab heameelt selle üle, et eesistujariigi Belgia järeldustes pärast ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavate ministrite mitteametlikku kohtumist⁽³⁾ soovitatakse „tugevdada ESFi piirkondlikku mõõdet ja seeläbi tugevdada selle nähtavust” ning seega selle integreerimist piirkondlikesse sotsiaal-majanduslikesse strateegiatesse;

14. soovib, et **ESFi rahastatavate projektide nähtavust** parandataks pigem piirkondlikuma rakendamise kaudu – võttes aluseks konkreetseid praktilisi kohaliku tasandi vajadusi, et suurendada nende nähtavust –, mis täiendaks rahandusalase teabevahetuse ja teadlikkuse tõstmise valdkonnas tehnilise abi andmise raames ühenduse, riiklikul ja piirkondlikul tasandil juba tehtud tööd;

15. soovib siiski, et **ERFi/ESFi jaotamine** peab põhinema liikmesriigi tasandil määratletud protsendil, et tagada asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse probleemidele kohased ESFi assigneeringud. Komitee soovib, et sellisel määratletud protsendimäära alusel jaotaksid liikmesriigid struktuurifonde (ERF ja EFS) riiklikul tasandil, koostöös piirkondlike ametiasutustega;

16. on seisukohal, et **paindlikkust ERFi ja ESFi vahel** tuleb tulevikus toetada ja hõlbustada, eriti uue ühise strateegilise raamistiku kaudu ja eelkõige kohaliku arengu käsituste ning linnade ja kohalike omavalitsuste ühtsete tegevuskavade raames⁽⁴⁾. Komitee palub lisaks sellele Euroopa Komisjonil näha oma tulevaste õigusaktide ettepanekutega ette analoogiline süsteem ERFi ja EAFRD vahel, et tagada ühtsem lähenemisviisi maapiirkondade tasandil;

⁽²⁾ Vt arvamus „Euroopa sotsiaalfondide tulevik pärast aastat 2013”, CdR 370/2010 (raportöör: Catuscia Marini, IT/PSE)

⁽³⁾ Ministrite mitteametlik kohtumine, mis toimus 22. ja 23. novembril 2010 Liège'is.

⁽⁴⁾ Vt määruse (EÜ) nr 1080/2006 (säätva linnaarengu kohta) artikkel 8.

⁽¹⁾ Euroopa ruumilise planeerimise vaatlusvõrk (ORATE/ESPON).

Tugevdatud territoriaalne koostöö

17. toetab **viidet territoriaalsele koostööle**, mis säilitaks oma praeguse kolmeosalise struktuuri, kuid väljendab kahetsust selle üle, et see ei ole üksikasjalikum. Sellega seoses soovib komitee, et nimetatud eesmärki tugevdataks järgmiselt:

— suurendatakse sellele ette nähtud rahalisi vahendeid;

— koostatakse territoriaalse koostöö programmide jaoks sobivamad konkreetsemad eeskirjad, milles suurendatakse tehnilist abi kohalikul tasandil, lihtsustatakse auditeerimis- ja järelevalve-eeskirju, määratakse kindlaks kohaldatavad ja kohandatud kindlasummalised kaudsed kulud, määratletakse ühenduse kulutuste abikõlblikkuse eeskirjad jne;

— tehakse ettepanekud nende programmide juhtimise parandamiseks;

18. soovitab jaotada **territoriaalse koostöö programmide rahaeraldisi pigem ühenduse kui riiklikul tasandil**. Neist programmidest toetuse saajad peaksid selgemalt põhjendama oma territoriaalse koostöö projekti tulemusi ning heade tavade ja oskusteabe ülekande teel piirkonnas loodud lisaväärtust. Komitee pooldab koostöövaldkondade strateegilist ja ühtset lähenemisviisi, vältides riiklikke kaalutlusi seoses rahalise kasu saamisega;

19. palub komisjonil lisada tulevastesse õigusakti ettepanekutesse asjakohased sätted, et **ESFi** oleks võimalik kasutada **territoriaalse koostöö** programmide raames ESFi pädevusvaldkonda kuuluvate meetmete rahastamiseks;

20. kutsub üles **tõelisele vastastikusele täiendavusele ühtekuuluvuspoliitika kolme eesmärgi vahel**. Euroopa Liidu tegevus piiriüleisel, riikidevahelisel ja piirkondadevahelisel tasandil peab täiendama tegevust piirkondlike programmide tasandil, mida viiakse ellu lähenemise ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärkide raames. Toetada võiks piirkondlike programmide raames territoriaalsele koostööle ette nähtud lähenemisviiside või meetmete määratlemist, eriti selleks, et võimaldada struktuuriprojektide rahastamist piiriüleisel või riikidevahelisel tasandil. Samal ajal tuleks üritada „territoriaalse koostöö” kolme osa rohkem kooskõlastada;

21. rõhutab vajadust siduda **territoriaalse koostöö programmid paremini territoriaalsete strateegiatega**, mis on välja töötatud piirkonna osalejate ühise tahte alusel⁽⁵⁾. Komitee on sellega seoses seisukohal, et riikidevaheliste programmide abil võib toetada makropiirkondlikke strateegiaid ja väljatöötamisel olevaid integreeritud merendusstrateegiaid.

⁽⁵⁾ Vt omaalgatuslik arvamus: „Põhjamere – La Manche'i väina piirkonna strateegia”, CDR 99/2010 fin (Raportöör: Hermann Kuhn, DE/PSE)

Samamoodi võiks piiriülestest programmidest anda abi praegu ellu viidavatele Euroopa piirkondlikele ja Euroopa suurlinnapiirkondade strateegiatele. Lisaks palub komitee märkimisväärselt suurendada praegu saarte piirialaks liigitamise aluseks olevat 150 km kauguse piirangut;

22. kutsub Euroopa Komisjoni üles soodustama territoriaalseid partnerlusi, lihtsustades ja parandades piirkondadevaheliste koostööprogrammide haldamise viisi. Parema **piirkondadevahelise koostööga** tagatakse mitte ainult ühiste probleemide kooskõlastatud käsitus, vaid näidatakse ka, et olemasolevad territoriaalpiirid ei piira uuenduslikke lahendusi;

23. tuletab meelde, et **Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus (ETKR)**⁽⁶⁾ on hinnaline vahend hõlbustamaks koostööd eelkõige piiriülese koostöö raames. Komitee on arvamusel, et ETKRi käsitlevat määrust tuleks tulevases programmitöös lihtsustada ja kohandada, võttes aluseks praegusel perioodil saadud kogemused. See lihtsustamine peaks eelkõige puudutama õigusakte, mis reguleerivad ETKRi personali ja maksuküsimusi ning praeguste menetluste kestvuse vähendamist. Komitee toetab ka üldiste toetuste korrapärasust eraldamist ETKRile, et muuta struktuurifondid otse hallatavateks;

24. palub Euroopa Komisjonil parandada praegust **koostööd välispiiridel**. Eriti vajalik on lihtsustada menetlusi ja luua rohkem koostoimet Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi ning Euroopa Arengufondi tegevuse vahel;

25. rõhutab territoriaalse koostöö suurt tähtsust äärepoolsete piirkondade jaoks, kelle geograafiline asukoht ELi kõige kaugematel välispiiridel muudab selle küsimuse esmatähtsaks. Komitee palub edasi arendada laiemat naabruspoliitika tegevuskava, et neid piirkondi oma geograafilisse ümbrusse paremini integreerida;

Vastavalt piirkondlikule eripärale kohandatud strateegilised prioriteedid

Paindlikumad seosed Euroopa 2020. aasta strateegiaga

26. rõhutab, et koos muude Euroopa Liidu rahastatavate meetmetega saab ühtekuuluvuspoliitikal olla ja peab jätkuvalt olema otsustav roll, et võimaldada Euroopa 2020. aasta strateegias kirjeldatud arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu ning **toetada** ELi ja selle piirkondade **harmoonilist arengut** kõigi piirkondade sisemise potentsiaali suurendamise ja erinevuste vähendamise kaudu Euroopa piirkondade vahel, nagu näeb ette Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 174;

⁽⁶⁾ Vt omaalgatuslik arvamus „Uued väljavaated ETKRi käsitleva määruse läbivaatamisel”, CDR 100/2010 rev. 3 (raportöör: Alberto Nuñez Feijoo, ES/EPP).

27. toetab üldpõhimõtet siduda ühtekuuluvuspoliitika ja **Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgid** ning strateegia juhtalgatused, et arendada arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu. Komitee on siiski arvamisel, et ajavahemikul 2007–2013 on selles valdkonnas juba tehtud märkimisväärseid jõupingutusi, mida tuleks hinnata enne ressursside suuremat koondamist;

28. tuletab seoses sellega meelde, et **ühtekuuluvuspoliitika ei tohi olla ainuüksi Euroopa 2020. aasta strateegia ja riiklike reformikavade teenistuses**, kuna tal on omaenda aluslepingus sätestatud eesmärgid: majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste kaotamine Euroopa Liidu piirkondade vahel. Sellest tulenevalt peab ühtekuuluvuspoliitika toetuma piirkondade olukorrale, nende vajadustele ja nende arengupotentsiaalile;

29. toetab ühenduse temaatiliste prioriteetide puhul kasutatavate valikuvõimaluste komplekti üldpõhimõtet, mis vahetaks välja praeguse loogika, mille puhul suunatakse struktuurifondid kitsalt määratletud kulutuste kategooriatesse. Komitee on siiski vastu uute riiklike arengu- ja investeerimispartnerluslepingute ja tegevusprogrammide tasandil valitavate **prioriteetide arvu liiga suurele piiramisele**, et jätta kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide piirkondlikul tasandil elluviimisel piisavalt tegutsemisvabadust;

30. on arvamisel, et mõnede nende prioriteetide muutmine kohustuslikuks ei ole Euroopa Komisjoni ülesanne, need tuleks pigem määratleda piirkondlikul tasandil, võttes arvesse piirkondlikku analüüsi, milles tõstetakse esile piirkonna tugevad ja nõrgad küljed. Samuti ei pea komitee **sobivaks kõigi struktuurifondide kontsentreerimist üksnes temaatilistele prioriteetidele**, mille piirkonnad ühenduse valikuvõimaluste hulgast valima peavad. See säte läheks vastuollu isegi ühtse lähenemisviisiga, mis eeldab, et arengustrateegia aluseks on investeeeringud erinevatesse valdkondadesse;

31. palub seepärast Euroopa Komisjoni, et **temaatiliste prioriteetide nimekiri**, mis võidakse sätestada tulevases ühtekuuluvuspoliitikat käsitlevas määruses, ei oleks liiga piirav, mitte ainult seetõttu, et võtta arvesse iga piirkonna territoriaalset, majanduslikku ja sotsiaalset eripära, vaid ka seepärast, et minna kaugemale Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidest sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas;

Territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi tõelise arvessevõtmise tagamine

32. kiidab heaks **suurema paindlikkuse rakenduskavade korraldamisel**, et saaks tegutseda erinevatel piirkondlikel tasanditel (piirkonnasisene, piirkondlik, mitut piirkonda hõlman ja makropiirkondlik tasand) vastavalt iseärasustele, mis esinevad piirkondades või funktsionaalsetel aladel nagu jõgikonnad, mägipiirkonnad, saarestikud jne. Selline tegevus peab siiski põhinema piirkonna osapoolte ühisel vabal tahtel ning eriti kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tahtel, kes tuleb kõik koondada tõelise piirkondliku projekti ümber, ilma piirkondliku tasandi asjakohasust kahtluse alla seadmata;

33. soovib, et **territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk** kajastuks ühtekuuluvuspoliitika uues ülesehituses **territoriaalse prioriteedi** lisamise kaudu ELi valikuvõimaluste kogumisse, lisaks Euroopa 2020. aasta strateegiaga seotud teemadele, nii et territoriaalse ühtekuuluvuse kaudu saab tagada tasakaalustatud ruumilise planeerimise, et soosida piirkondadevahelist sõltuvust ja poliitikameetmete üldist sidusust. Komitee toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut **võtta täielikult arvesse piirkondlike iseärasustega piirkondi** (7);

34. rõhutab, et jätkuvalt tuleks **äärepoolseimatele piirkondadele** pöörata erilist tähelepanu seoses eristaatusega, mis on neile omistatud Lissaboni lepingu artiklis 349. Komitee tuletab meelde vajadust näha nende piirkondade jaoks ette finantssätteid, et korvata tervet rida piiranguid nagu kaugus, eraldatus, väike pindala, rasked maastiku- ja ilmastikuolud ning majanduslik sõltuvus mõnede toodete osas. Selline korvamine on hädavajalik selleks, et hõlbustada äärepoolseimate piirkondade juurdepääsu siseturule teiste Euroopa piirkondadega võrdsetel tingimustel;

35. kiidab heaks, et ühtekuuluvuspoliitikas võetakse paremini arvesse **linnalist mõõdet**, kaasates üha rohkem linnu ja linnastuid ühtekuuluvuspoliitika kõigi etappide kavandamisse alates riiklikest reformikavadest ning arengu ja investeeeringute partnerluslepingutest kuni rakenduskavadeni. Komitee soovib seoses sellega, et rakenduskavades arvestataks asjakohaselt linnalise mõõtmega ja kordab vajadust linnade ühtse arengu lähenemisviisi järele. Komitee tuletab meelde, et linnapiirkondi iseloomustavad väga sageli olulised majanduslikud, sotsiaalsed ja territoriaalsed erinevused, millele tuleks kohaselt reageerida. See linnade arengu ühtne lähenemisviis peaks põhinema Leipzigi harta raames tehtud töö, eesmärgiga katsetada jätkusuutliku Euroopa linna uut ühtset võrdlusalust. Linnu tuleks käsitleda ka kui kogu piirkonna majanduskasvu- ja arengukeskustena;

36. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut anda kohalikele ja/või piirkondlikele valitud esindajatele olulisem roll linnade arengustrateegiate arendamisel ja rakendamisel rakenduskavade raames. Selline kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine ja nende mõjuvõimu suurendamine peab toimuma **üldtoetuste korrapärasema eraldamise** kaudu asjaomastele linnadele, linnastutele ja piirkondadele. Komitee toetab seda, et Euroopa ühtekuuluvuspoliitika raames säilitataks linnamõõde. Linnad võivad olla olulised majanduskasvu- ja innovatsiooni tõukejõud. Lisaks võivad linna ja maa suhte tihendamine edendada erilisel

(7) Vt ELi toimimise lepingu artiklit 174: „maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ja regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele.”.

viisil ELi majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning aidata samas kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisele. Selle ülesande täitmiseks on ka tulevikus vajalikud meetmed sotsiaalseks ja majanduslikuks stabiliseerimiseks ning linnade ja problemaatiliste linnaliste piirkondade säästvaks arenguks. Neid meetmeid tuleks kavandada ja rakendada piirkondlike rakenduskavade raames;

37. väljendab kahetsust selle üle, et **puudub viide maapiirkondade mõõtmele**, samas kui maapiirkonnad ja linnalähedased piirkonnad moodustavad kasutatud määratluste alusel rohkem kui 80 % ELi territooriumist. Palub Euroopa Komisjonil pöörata erilist tähelepanu eri liiki omavalitsusüksuste – linna- ja maapiirkondade (suurte ja väikeste linnade) ja maapiirkondade – vahelisele ühendusele, mis on ühtse regionaalarengu poliitika oluline koostisosa. Komitee soovib samuti, et maapiirkondade mõõde leiaks oma koha tulevase ühtekuuluvuspoliitika raamistikus ning et Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi vahel oleks parem seos ja suurem sünergia nii ühtse strateegilise raamistiku kaudu kui ka rakenduskavade tasandil. Komitee teeb samuti ettepaneku arendada praegusest URBACT programmist programmi nimega RURBACT⁽⁸⁾, mis võimaldaks heade tavade vahetamise ja võrgustiku loomise toetamist linna- ja maapiirkondade probleemide ümber ning seose loomist nende kahe mõõtme vahel;

38. toetab seega **territoriaalse mõõtme määratlemist** tegevuskavades, mis võimaldavad rahastada territoriaalsete piirkonnasiste algatuste projekte. Uuest kohaliku arengu käsitusest peab saama terviklik strateegiline raamistik kõigi asjaomaste piirkondade – olgu tegemist linna- või maa- või linna- ja maapiirkondadega – piirkonnasisese arengu jaoks, ning see tuleks lisada piirkondlikesse programmidesse;

39. avaldab kahetsust, et viiendas ühtekuuluvusaruandes ei rõhutata piisavalt teatavate **piirkonnasiseste erinevuste** süvenemise tendentsi. Neid erinevusi iseloomustavad sellised nähtused nagu ruumiline segregatsioon, mis on viinud getostumise vormide tekkimiseni, ja ka teatavate äärealade jätkuv taandarenemine. Selge ülevaade nendest piirkonnasisestest erinevustest koos asjakohase statistikaga ja meetmed nende aitaksid tagada, et territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärki kohalikul tasandil tõeliselt arvesse võetaks, tingimusel, et meetmeid hallatakse piirkonna tasandil;

40. toetab vajadust pöörata **suuremat tähelepanu kohaliku arengu algatustele**, mida tuleks ergutada ühenduse korrapärase kaasrahastamise kaudu. Võimaluse korral tuleks rakenduskava üks osa pühendada kohaliku arengu algatustele (nt part-

⁽⁸⁾ Programm RURBACT põhineb programmi URBACT arendamisel ja tugevdamisel võrgustiku RURBACT kogemuse alusel, et võtta paremini arvesse linna- ja maapiirkondade mõõtme vahelist sidet.

nerlustele). See võib seisneda ülekutsetes tegeleda piirkondlike või mitme piirkonna vaheliste projektidega⁽⁹⁾, eesmärgiga ärgitada avaliku sektori osapooli (kes on valitud kohalikest ja piirkondlikest omavalitsustest või avaliku sektori asutuste esindajate hulgast jne) ning erasektori esindajaid (ettevõtted, nõuandekojad, sotsialettevõtted, kooperatiivid, ühendused jne) koostama ja ellu viima ühtsel lähenemisviisil põhinev kohaliku arengu strateegia⁽¹⁰⁾. Kohaliku arengu algatused võivad olulisel määral panustada kohalike omavalitsuste institutsioonilisse arengusse tingimusel, et kõnealused omavalitsused saavad finantstoetust, sealhulgas tehnilise abi programmide kaudu;

41. on seisukohal, et **territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtte kehtib kõigi ELi poliitikavaldkondade** suhtes ning et see peab põhinema valdkondliku poliitika ja ühtekuuluvuspoliitika kooskõlla viimisel ning ka kõigi ELi poliitikavaldkondade väljatöötamise ajal nende territoriaalse mõju arvesse võtmisel. Komitee väljendab selles kontekstis kahetsust, et Euroopa Komisjon ei ole ikka veel reageerinud tema palvele koostada valge raamat territoriaalse ühtekuuluvuse kohta⁽¹¹⁾;

42. väljendab kahetsust selle üle, et viiendas ühtekuuluvusaruandes ei leitud viidet **üldhuviteenustele**, samas kui ELi toimimise lepingu artiklis 14 ja Lissaboni lepingu lisaprotokollis 26 tunnustatakse selgesõnaliselt olemuslikku seost nende ülesannete ja ühtekuuluvuspoliitika vahel. Seepärast kordab komitee oma nõudmist, et eel- ja järelhindamises hinnataks ELi poliitikavaldkondade territoriaalset mõju üldhuviteenustele;

Ühtekuuluvuspoliitika elluviimine

Strateegiline lähenemisviis

43. toetab **sellise ühise strateegilise raamistiku väljatöötamist**, mis hõlmaks Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Kalandusfondi. Komitee soovib siiski, et selle strateegilise raamistiku määratleksid ühiselt nõukogu ja Euroopa Parlament koostöös Regioonide Komiteega. Selles strateegilises raamistikus tuleb täpsustada nende ELi eri fondide kohaldamisala ning seega nende rolli ja omavahelisi seoseid ELi piirkondades ning samuti nende seoseid teiste ELi fondidega, millel on selge territoriaalne mõõde ja lähedane seos struktuurifondidega, muu hulgas nt üleeuroopaliste võrkude rahastamine või tulevased võimalikud rahastamisvahendid kesk-konna ja kliima valdkonnas;

⁽⁹⁾ Vt näide territoriaalse ühtekuuluvuse arvessevõtmise kohta struktuurifondide programmitöö raames Itaalias ajavahemikul 2000–2006. Need ühtsed territoriaalsed projektid hõlmavad seitset NUTS II piirkonda ja neid viiakse ellu piirkonnasisesel tasandil.

⁽¹⁰⁾ Vt näide kohaliku tegevusrühma kohta programmi LEADER+ raames.

⁽¹¹⁾ Vt Regioonide Komitee arvamus „Roheline raamat territoriaalse ühtekuuluvuse kohta” (raportöör: Jean-Yves Le Drian, FR/PSE), CdR 274/2008 lõplik.

44. on arvamisel, et olemasolevad makropiirkondlikud strateegiad võivad olla „strateegilise võrdluse raamistik makropiirkondlikul tasandil”. Rakenduskavade raames loodud piirkondlikud strateegiad (mis tulenevad kolmest ühtekuuluvuspoliitika eesmärgist) võivad põhineda nimetatud makropiirkondlike strateegiate prioriteetsetel telgedel;

45. palub Euroopa Komisjonilt täpsustusi „arengu ja investeringute jaoks ette nähtud partnerluslepingute” olemusliku sisu ja korra kohta, mille üle Euroopa Komisjon ja liikmesriigid läbirääkimisi peavad. Komitee nõuab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kaasataks selliste lepingute väljatöötamisse, nende üle läbirääkimistesse ja nende täitmisse, kuivõrd nad osalevad otseselt neis lepinguis sätestatud rakenduskavades. Nad ei nõustuks tegelikult sellega, et rakenduskavade – kus nad ise osalevad – suhtes kohaldatavad temaatilised prioriteetidid ja finantskohustused määratletakse riikliku lepingu tasandil, ilma neid sellesse täielikult kaasamata;

46. teeb ettepaneku, et „arengu ja investeringute jaoks ette nähtud partnerluslepingud” ning „territoriaalsed paktid Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamiseks” loovad iga liikmesriigi jaoks mitmetasandilise valitsemise süsteemi, mis ühendaks piirkonna erinevaid tasandeid (ühenduse, riiklik, piirkondlik ja kohalik tasand) kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tugevdatud partnerluse raames. Komitee nõuab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused (ja ka avalike teenuste kaasrahastajad ja/või kaashaldajad) allkirjastaksid sellised paktid⁽¹²⁾, osaleksid täiel määral nende väljatöötamises, nende üle läbirääkimistepidamisel ning rakendamisel ja järelevalves. Ühise strateegilise raamistiku eeskujul peaksid need territoriaalsed paktid hõlmama Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Kalandusfondi ning tagama sidususe riiklike reformikavade, hõlbustades nende elluviimist piirkonnas;

47. tervitab rakenduskavade kui ühtekuuluvuspoliitika elluviimise peamise vahendi kehtestamist, nagu praeguse perioodi puhul. Tuletab seoses sellega meelde, et Euroopa Komisjon peab tagama, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid täielikult osaleda nende kavade väljatöötamisel, nende üle läbirääkimistepidamisel ning ka elluviimisel;

48. toetab rakendamise aastaaruannete loomist, mis võimaldab hinnata eesmärkide täitmist kogu programmitöö perioodil, nagu see praegu toimub. Samas ei näe komitee mõtet kehtestada uut hindamisnõuet programmide rakendamise ajal, kuna teatud hulk vahenditest on Euroopa Komisjonile kinnitatud;

49. toetab komisjoni ettepanekut korraldada korrapäraselt poliitilisi arutelusid erinevatel ELi institutsioonide pädevatel foorumitel. Sellega seoses on komitee komisjoni käsutuses, et

⁽¹²⁾ Allkirjutanud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste määratlemine peab toimuma iga liikmesriigi tasandil vastavalt riigisisesele pädevuste jaotusele.

korraldada neid arutelusid komitee liikmetega võimalusel täiskogu istungite või COTERi komisjoni koosolekute ajal;

50. on Euroopa Komisjoniga ühisel seisukohal, et on hädavajalik, et ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavad ministrid koguneksid korrapäraselt nõukogu ametliku koolituse raames⁽¹³⁾, et vahetada teavet programmitöö edusammude seisuga ning hinnata järgitavate eesmärkide osas tehtud edusamme;

Partnerlus ja valitsemine

51. on arvamisel, et Euroopa 2020. aasta strateegia edukas elluviimine eeldab mitmetasandilise valitsemisüsteemi kaudu erinevate asjaomaste osapoolte kaasamist Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Tuletab seoses sellega meelde vajadust kehtestada territoriaalsed paktid, mis hõlmaksid otseselt kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi;

52. tuletab meelde, kui oluline on ühenduse ja riiklike strateegiliste eesmärkide ning rakenduskavade väljatöötamisel, nende üle läbirääkimistepidamisel ja nende elluviimisel sätestada karmimad ja üksikasjalikumad kriteeriumid, mis võimaldaksid rakendada partnerluse põhimõtet kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Komisjoni teostatud hindamistes tuuakse esile, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning piirkonna sotsiaalmajanduslike osapoolte kaasamine on ühtekuuluvuspoliitika eduka rakendamise puhul otsustav tegur;

Suutlikkus, tingimuslikkus, stiimulid ja sanktsioonid

53. soovib tungivalt kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel arendada oma haldus- ja institutsiooniline suutlikkus maksimumini ning leida sobivad finants- ja inimressursid, et tulla toime ELi rahastatavate projektide keerukusega, peamiselt mis puutub halduskoormust ja bürokraatiat. Komitee rõhutab vajadust tagada vastav finantsvahendite tase, mis võimaldaks kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel asjakohaselt osaleda struktuurifondidest finantseeritavates suurprojektides;

54. on kindlalt vastu sätetele nn välise makromajandusliku tingimuslikkuse kohta ehk sellele, et linnadele ja piirkondadele keeldutakse eraldamast struktuurifondide vahendeid karistuseks keskvalitsuse vigade ja puuduste eest või põhjusel, et keskvalitsus ei täida stabiilsuse ja majanduskasvu pakti. Makromajanduslike tingimustest kinnipidamise tagamiseks stabiilsuse ja kasvu paktiga seotud sanktsioonide või rahaliste stiimulite kehtestamine võib viia selleni, et karistatakse peamiselt kohalike ja piirkondlike omavalitsusi, kuigi nemad ei vastuta selle eest, et liimesriik ei täida oma kohustusi selles valdkonnas⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ Tegemist võib olla ühtekuuluvuspoliitika erikoolitusega või üldasjade nõukogu istungitega, mis pühendatakse ühtekuuluvuspoliitikale ja kus osalevad ühtekuuluvuse eest vastutavad ministrid.

⁽¹⁴⁾ Regioonide Komitee 2010. aasta detsembri arvamus: „Majanduspoliitika koordineerimise edendamine”, raportöör: Konstantinos Tatsis (EL/EPP) CdR 224/2010 fin, ja 2. detsembril 2010. aastal vastu võetud Regioonide Komitee resolutsioon 2011. aasta prioriteetide kohta CdR 361/2010 fin (eelkõige punkt 10).

55. toetab (sisemise) tingimuslikkuse kehtestamist, et parandada ühtekuuluvuspoliitika tõhusust. See tingimuslikkus peaks olema tihedalt seotud ühtekuuluvuspoliitika temaatiliste prioriteetidega ega tohiks üritada luua seoseid laiemate struktuurireformidega, mis on ühtekuuluvuspoliitika rakendamiseks vaid kaudselt seotud. See peaks keskenduma struktuurilistele ja institutsioonilistele tingimustele, mis on vajalikud ühtekuuluvusressursside parima kasutamise tagamiseks. See peaks olema lihtne, teostatav, proportsionaalne ja eelnevalt kontrollitud;

56. toetab **Euroopa kaasrahastamise säilitamist**, mis tagab kohalike osapoolte kaasamise ja nende mõjuvõimu suurendamise. Nagu praegusel perioodil, tuleb kaasrahastamise määrasid kohandada vastavalt iga piirkonna arengutaseme eesmärgile. Komitee on see-eest vastu igasugusele läbivaatamisele, mille tulemusel kaasrahastamise määrasid alandatakse, läbivaatamist ei tohi kasutada kohandamismuutujana eelarvekärbete korral, mis tulenevad tulevase finantsperspektiivi käsitlevast institutsioonidevahelisest kokkuleppest. Komitee seab muu hulgas kahtluse alla Euroopa Komisjoni kavandatud kaasrahastamise määrade muutmise, vastavalt ELi lisaväärtusele, meetmete tüüpidele ja abi saajatele. See võib muuta protsessi liiga keeruliseks, mis omakorda võib viia rikkumiseni ja muuta haldusametuste ülesande veelgi keerulisemaks. Komitee tuleb lõpetuseks meelde, et iga rakenduskava tasandil tuleb kehtestada kaasrahastamise määrad prioriteediti, et nad vastaksid prioriteetsete eesmärkidega;

57. **on vastu ettepanekule moodustada Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidel põhinev tulemusreserv**, millest vahendite eraldamiseks on raske määratleda objektiivseid kriteeriumeid. Selline tulemusreserv võib tuua kasu tulemuslikumatele piirkondadele, võtmata samas arvesse edusamme, mida on teinud sellised piirkonnad, kellele ei pruugi olla territoriaalsest, majanduslikust või sotsiaalsest aspektist soodsaid tingimusi, ning võtmata ka arvesse mõningate eriti keeruliste ja integreeritud lahenduse iseloomu, mis vajavad pikaldast ettevalmistust. Tulemusreserv võib endaga kaasa tuua selle, et liikmesriigid seavad endale madalad eesmärgid. Komitee on lisaks sellele arvamisel, et tulemusreservi loomine – olgu see siis loodud ühenduse või riigisisel tasandil – ei taga investeringute paremat tõhusust. Komitee võib soovust toetada (tulemuslikkuse kriteeriumidel mitte põhinevat) paindlikkusreservi, mis moodustatakse programmitöö perioodil automaatselt vabanenud assigneringute alusel ja mille eesmärgiks on

— rahastada katsealgatusi aruka, jätkusuutliku või kaasava majanduskasvu valdkonnas, või

— kaasata majandusliku, sotsiaalse või keskkonnakriisiga tegelemise struktuurifondid koos Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi ja Euroopa Liidu solidaarsusfondiga;

58. **nõustub vajadusega kehtestada uued tulemustega seotud rahastamise (nn sisemised) tingimused**. Komitee leiab siiski, et struktuuriliste tingimuste süsteemi asjakohase toimimise tagamiseks on absoluutselt vajalik kehtestada kriteeriumid, et oleks võimalik otsustada, kas teatud tingimus on täidetud. Need kriteeriumid peavad olema üldised, õiglasel ja proportsionaalsel ning põhineva võrdse kohtlemise põhimõttel. Kvantitatiivseid eesmärke tuleb kasutada programmitöö strateegiliseks juhtimiseks, ilma et see tooks kaasa põhjendamatult suuri kulusid. Piiratud arvu tulemuslikkuse ja tulemuste näitajate abil määratletud eesmärgid peavad võimaldama mõõta tehtud edusamme võrreldes esialgse olukorraga ja eesmärkide mõjusust prioriteetse suuna elluviimisel. Nende suhtes ei tohi kohaldada sanktsioone, kui oodatavaid tulemusi täielikult ei saavutata. Nagu tuletasid meelde Liège'is 22. ja 23. novembril 2010 kokku tulnud ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavad ministrid, on olulised tingimused praegu täidetud ja need on oma tõhusust tõestanud. Tegemist on automaatse kohustusest vabastamise eeskirja, lõpetamise eeskirjade, kontrolli- ja auditeerimissüsteemi heakskiitmise, täiendavuspõhimõtte ja kaasrahastamisepõhimõttega jne. Nende sisemisi tingimusi võib seega jätkata ja parandada;

59. tuleb meelde, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasrahastamispoliitika raames makstud toetused annavad Regioonide Komiteele täieliku seadusliku aluse osalemiseks komisjoni soovitud konstruktiivses dialoogis, et analüüsida erinevaid viiendas ühtekuuluvusaruandes pakutud tingimustega seotud sätteid **tingimusi käsitleva tööühma** raames koos liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga;

Hindamine ja oodatavad tulemused

60. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut **keskenduda rohkem tulemustele** ning seda selgete ja mõõdetavate eelnevalt kehtestatud eesmärkide ning tulemusnäitajate kaudu, arvestades iga piirkonna konkreetseid eesmärke. Komitee hoiatab siiski komisjoni hindamast tulemusi üksnes Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamise alusel. Komitee tuleb seoses sellega meelde, et programmitöö perioodil 2007–2013 on selles valdkonnas eel-, käimasolevate ja järeelhindamiste kaudu juba tehtud edusamme, mida tuleks enne selles suunas jätkamist hinnata;

61. toetab **piiratud arvu ühiste näitajate** kasutamist kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega, et võimaldada Euroopa Komisjonil kehtestada kõikehõlmav ja jätkuv hindamine kogu programmitöö perioodi vältel. Siiski tuleb suurem osa näitajatest kehtestada piirkondlikul tasandil, võttes arvesse iga piirkonna territoriaalset omapära ja prioriteete. Näitajad peaksid kajastama ka vajadust lahenduse järele territoriaalselt arengu valdkonnas;

Finantskorraldusvahendid

62. **toetab finantskorraldusvahendite kasutamist**, et suurendada ühenduse vahendite finantsvõimendust. Komitee avaldab siiski kahetsust selle üle, et komisjon rakendab temaatilisi piiranguid abikõlblikkuse kindlaksmääramisel ning leiab, et on väga oluline jätta liikmesriikide otsustada see, millisel tasandil (riiklikul, piirkondlikul) saaks rahalisi vahendeid kõige tõhusamalt kasutada. Nende vahendite rakendamist tuleb siiski lihtsustada ja selgitada, et

— hõlbustada Euroopa Investeeringuspanga ja teiste pangandus- ja investitsiooniasutuste osalemist riigisisel, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

— julgustada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi neid vahendeid rohkem kasutama ja tagama nende rakendamise;

— vastata kõigi – nii suurte kui ka väikeste – piirkondade vajadustele, sest praegused vahendid on ette nähtud ainult laiaulatuslike meetmete jaoks;

63. seab kahtluse alla Euroopa Komisjoni ettepaneku suunata **ettevõtete üldist finantstoetust** peamiselt finantskorraldusvahendite kaudu, kasutades tagastamatut abi suunatud toetusskeemide (innovatsioon, keskkonnakaitse jne) kaasrahastamiseks. Finantskorraldusvahendid ei peaks olema ühtekuuluvuspoliitika raamistiku ainus võimalus ettevõtete abistamiseks ning nendega ei kaotata vajadust tagastamatu abi järele, sest mitte kõiki tegevusi ei saa rahastada laenu abil. Peale selle ei ole kõigil asutustel võimalik ellu viia laenudest rahastatud projekte. Kriis näitas, et majanduslanguse ajal turupõhised vahendid ei toimi. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid määrama kindlaks kõige sobivama abistamise viisi, võttes arvesse iga piirkonna majanduskeskkonda ja ettevõtlusstruktuuri ning konkurentsipoliitikat ning eelkõige piirkondlikku riigiabi;

Lihtsustamine

64. on vastu **struktuurifondide praeguse haldamissüsteemi igasugusele põhjalikule muutmisele**, mida Euroopa Komisjon kavandab finantsmääruse uuestisõnastamise raames. Komitee kutsub seega Euroopa Komisjoni üles säilitama praegune süsteem, mis on hakanud seoses vigade ja rikkumiste määra vähenemisega vilja kandma. Seda süsteemi tuleb vajalikul määral parandada ja lihtsustada;

65. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika tõhususe ja parema tulemuslikkuse jaoks tuleb leida tasakaal menetluste lihtsuse ja tõhususe ning finantsjuhtimise vahel, et suurendada ühtekuuluvuspoliitika kasutatavust ja läbipaistvust. Tasakaalustavate tegurite hulka kuuluks piirkondade täielike volituste tunnustamine piirkondlike rakenduskavade haldamisel ja kontrollimisel.

Komitee peaks muu hulgas suutma pakkuda lahendusi, et lihtsustada haldusametuste jaoks veelgi enam fondide kasutamise ja abi saajate rahastamise eeskirju. Kutsub samuti Euroopa Komisjoni üles jätkama mõttevahetusi lihtsustamise üle, eelkõige selleks, et oleks võimalik vähendada viivitusi abi saajatele hüvitiste maksmisel;

66. julgustab Euroopa Komisjoni kasutama abi saajate puhul hüvitiste lihtsustatud meetodeid **kulude määramise** abil ka ERFi ja ESFi jaoks. Komitee kutsub liikmesriike üles toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, et võimaldada nende sätete kiiret rakendamist, mis aitavad muu hulgas programmitööd rohkem eeldatavatele tulemustele suunata;

67. sooviks, et **territoriaalse koostöö** programmide **menetlused vaadataks läbi** eesmärgiga sätestada programmide lõikes ühtsed eeskirjad, nii et partneritele saaks kohaldada riiklikult heakskiidetud auditeerimismenetlusi ja seega kaotataks vajadus, et juhtivad partnerid peavad kontrollima teiste liikmesriikide auditeid;

68. hoiatab Euroopa Komisjoni seoses ettepanekuga kehtestada lepingulised **kinnitavad avaldused** haldusametuste ja kontrollikoja vahel. Selline ettepanek ei tohi raskendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesandeid, pidades silmas kontrolli- ja auditeerimiseeskirju, ega võtta Euroopa Komisjonilt vastutust tema tõlgendavas ja toetavas rollis selles valdkonnas;

69. rõhutab, et **finantskontroll ja auditeerimistavad** peavad selgelt põhinema eeskirjade täitmisele ning olema proportsionaalsed. Komitee on selgelt vastu eeskirjade vargsele laiendamisele, mille puhul „julgustatakse” juhtivaid asutusi rakendama teatud hindamiskavasid, mida ei nõuta, ja audiitorite kasutatav fondide koordineerimiskomitee (COCOF) standardkontrollnimekirja hõlmab punkte, mida ei ole ette nähtud ei ELi ega liikmesriikide õigusaktides;

70. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni ettepaneku üle jätta esimene programmiperioodi aasta välja automaatse **kohustus-test vabastamise** kavandamisest ja soovib, et selline esimene aasta oleks õigustatud ainult rakenduskava lõpetamise korral. Selline korraldus võimaldab programmitöö perioodi alguses esinenud viivitused tasa teha. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peavad siiski tagama, et need rakenduskavad võetaks võimalikult varakult vastu, et vältida viivitusi perioodi algul;

71. väljendab kahetsust selle üle, et Euroopa Komisjon ei kavanda mingilgi määral lihtsustada **tulutoovaid projekte**, mille arvutusmeetodi keerukus on pärssiv ja vähendab võimalike projekti elluviijate huvi. Lisaks julgustab komitee Euroopa Komisjoni lihtsustama ja kiirendama suurte projektide heakskiitmise süsteemi;

72. toetab **kulutuste abikõlblikkuse eeskirjade** ühtlustamist tegevusvaldkondade, vahendite ja meetodite osas ühises strateegilises raamistikus sisalduvate üksikasjalike eeskirjade ning neist otseselt tuletatud õigussätete rakendamise kaudu, hõlbustamaks rakendusmentlusi ja minimeerimaks rikkumisohtu. Siiski tuleb tagada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osaleksid koos liikmesriikidega täiel määral nimetatud abikõlblikkuse eeskirjade kehtestamisel, et tagada ühenduse määruste nõuetekohane ühine tõlgendamine ja rakendamine riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Brüssel, 1. aprill 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO
